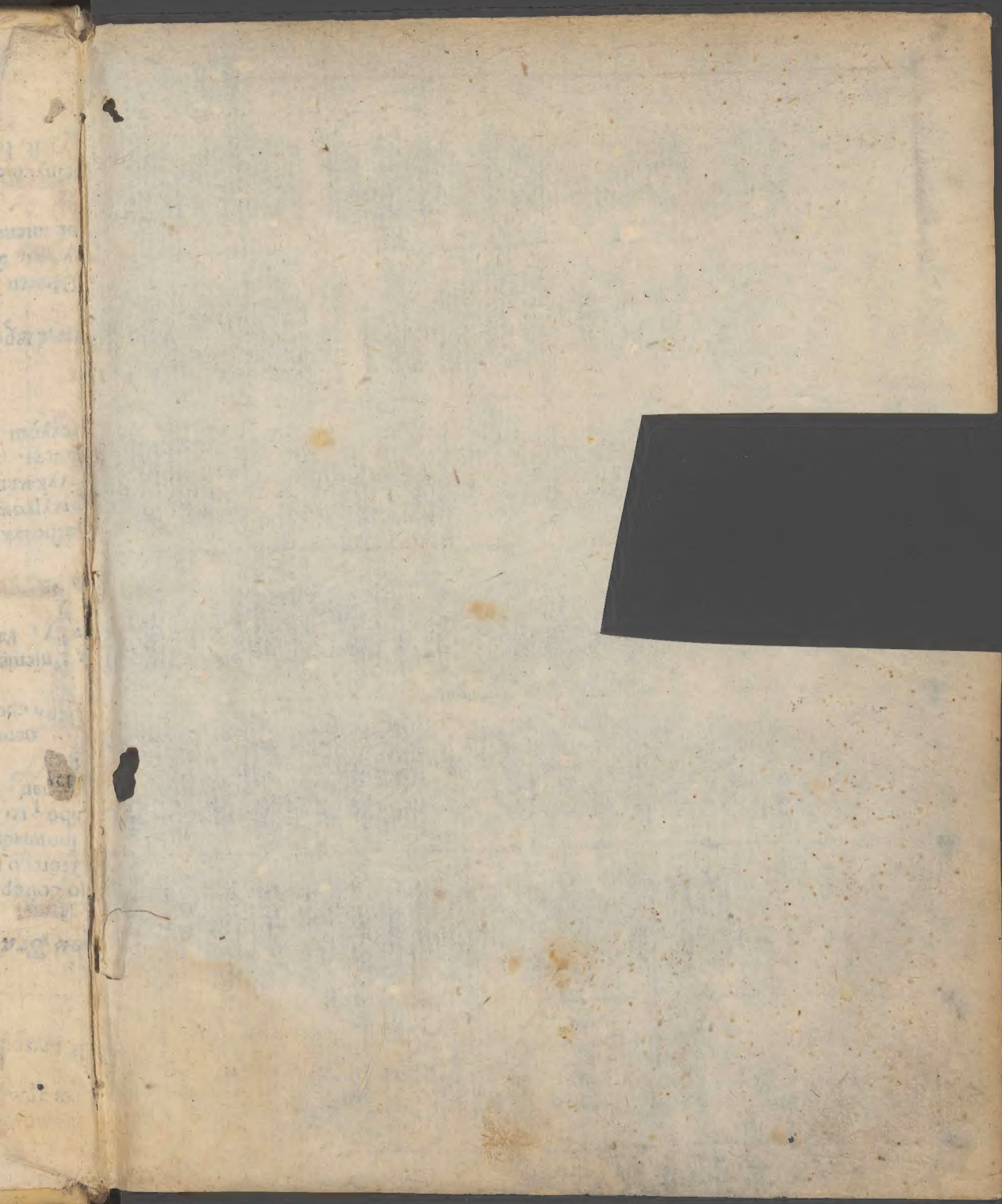

Pastoratus Jonction

EXPEDITIA ZBOROWSKA;

Szczęśliwie dokończonā.

Przy obecności Rycerstwa Obozow, Zbo-
rowskiego y Zbáraskiego,

We Lwowie / w Niedziele piętnastą po Świątkach/
NA KAZANIV
Zálecona.

PRZEZ
X. WROCIECHA CIECISZEWSKIEGO,
Societatis IESV, S. Theologicy Doktorā,
I. K. M. Káznodzieie y Theologā.

z pozwoleniem Starzych.

1649

W WARSZAWIE,

W Drukárni PIOTRA ELERTA I. K. M. Typographā.

Roku pánstwiego 1649.

88805

5

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI
ET REVERENDISSIMO DOMINO

D. MATTHIÆ LVBIENSKI
ARCHIEPISCOPO GNESNENSI,
LEGATO NATO, REGNI POLONIÆ
PRIMATI, PRIMOQVE
PRINCIPI,

Domino & Patrono colendissimo.

*Xpedita Zborowska szczęśliwie dokoń-
czona, we Lwowie ode mnie zaleco-
na, do Druku idac; śmieley iść nie
mogła, iako sub nominis Tui pa-
trocinio; Jásnie Oświecone Xiaże, Naywielebnieyszy
Bogá naywyższego Káptanie y Biskupie: Bo utrapiona
Oyczyzna násza, o ktorey tu powiádam, że sie ab Ex-
tremis wrocíła, nikomu szczęśliwiey occurrere nie*

mogła, iako Tobie suo Primati. Twoim poważnym
u Boga modlitwom, Twemu Pasterskiemu błogostwien-
stwu przypisać, że do tad żyje. Szczęśliwe prace
Twoje, gdyż nam takiego Krolew nominował, y koro-
nował, który równo, to jest, iak szczęśliwie od Narodu
naszego Koronę otrzymał, tak szczęśliwie teyże Korony
aby nie upadła dotrzymał.

W. X. M.

Najniższy Sluga y Bogomodłca

WOJCIECH CIECHZEWSKI

Et timor accepit omnes, & laudauerunt Deum, dicentes, quia Deus visitauit plebem suam. *Luc. 7.*

T strách zdiat wszytkich, y chwalili Bogá mowiac, iż Bog náwiedzil lud swoj.

Dłosne záište spectaculum; podešley w lata mátki iedyńy syn / Demu wszytkego esłatnia nádzieia / mácierzynskey stáročci perona podpora / do grobu sia zápsdzil: nieużyci wespiłono / wie / twardzi łopacze spieśa do dolu / ledwo nád:žáia smutni przyiaciele. *Quam cum uidisset Dominus, misertus tetigit loculum, & qui portabant steterunt, & resedit qui erat mortuus, & reddidit eum matri suae.* Widzac Pan žáłosno mátkę / zmiłował sie / y dotknął: mar / stáneli ktorzy máry nieśli / ożył młodziencie / od progow grobowych powrocony / mátkę oddány. *Et accepit omnes timor, & laudauerunt Deum dicentes, quia Deus visitauit plebem suam.* Cych co ná to pátrzyli zdiat strách / y chwalili Bogá mowiac / że Bog náwiedzil lud swoj. *Dziata sie tá historia przed pultora tysiecy lat / w Królestwie Jerosolimskim / przy mieście Naim nazwanym.*

Ces podobnego dzis trzy niedziele temu Bog w sech
mogacy czynil: Wczynna nasza; patrzac na zal Eu
ropy w hytley. A czy chwalili Boga za tak cudowne
dobrodziejstwo? Quos accepit timor, laudauerunt
Deum dicentes: Te Deum laudamus. Kto sie Boga
baly boij / chwalil Boga y chwali / mowiac szczerze a
pokornie / Te Deum laudamus, niech Bog pochwalon
bedzie / ktory zmiłowal sie nad nami.

N Je rozumieniem ia tego / aby w tak dobrym y blache
tym narodzie / mial sie aby ieden czlowiek náydomać /
ktoryby doświadczenia Wopny terażnieyszy sławnym po
tolem y cudownym żywiciestwem byc nie vznawał / y za
nie Bogu szczerze nie dziękował. Abym iednak do tes
go powsechnego wesela wászego / czymkolwiek sie przy
łożył / położy na tym łotku Kazaniu moim. Ze nie
mniey cudowne dobrodziejstwo sibiát Chrześcijański
przez to zawarcie pokoju otrzymał / niż wodomá Naimi
ską / gdy syna od grobu powroconego żywego ogladał.
Bedzie to na cześć y na chwale twoie / y miłosierney
Młaki twoiey / Boże / dobrodzieiu nasz / PANIE LEZY.

W Ludziach pomieszanie y amulátia humorow / gdy
humory w brzegach swych nie stoia / ale ieden nád dru
gim gore vporne trzyma / śmierć pewna; bo ieżeli me
lancholicus humor nád drugie przeniesie / a predko nie
spuści / to albo powrozem / albo suchotami zámorzy; ie
śli phlegmá przeważy / puchliná zádusi; iesli cholera
albo

Albo krewo pęserowyszy: ognista gorąca spali.

Ze każda Rzeczpospolita z ludzi jest zwołana/ ludzkim
też gościncem do zachodu swego y zguby sie bierze.
Namnoży sie naprzód między przednieyszymi różnych hu-
moro w ludzi/ między ktorými gdy zaydzie amulatiā y
mieśninā/ znaczna zgroza w Rzeczposp: alteratiā nā-
stępuje. Owi ktorých każda Rzeczposp: à curandis Pa-
triae vulneribus zwykła miewać/ zieżdżają sie/ seymuia/
lekuiā/ humory pomieszane iedną; pulson mącą;
przychodzi do dłażey diety/ gdy aby humor peccans zni-
żył/ y Bog/ y Pan chleba nie daie; przychodzi czasem y
do krawie wpuśczenia: iezy dobro pospolite/ leży Rzecz-
pospolita/ głowa boleie/ iezyż wiele od rzeczy gada/ w
refu y w nogach władzy me sstaje. To sie w pospolis-
tości o rosyjskich Pankterach y Krolestwach mowi;
Podziw blżey ku miłey Weczyźnie nāszej.

Był ów iak ten kiedyś młodzińcem/ y trwał w tym
stanie cās namaly/ lat dwā tysiąca mniej albo wiacey/
ożenił sie potym/ ożenił sie y poigł X re/ owe to mąstłars-
o albo rāzey poczmāre swarłima/ ktora Niezgoda nāzy-
wamy. Co jż pomieszkanie między tym stadłem było/
nie owśeki wiem/ to wiem że potamśłmā dosyc/ tylko
że wśytko corli. Filia Babylon, naystārża corlā; Filia
Sion druga poniey byłą; w tey sie bārticy oćiec kochał/
ho brta nadznieyśa y nadobnieyśa; ale iakto wrody/
tak y kochania tego nie dlugo było; Filia Sion, corlā
Syon dla rozpusty swey/ wśytkę piśkność wtrāciłā.

Et

Et egressus est à Filia Sion omnis decor eius. Odbiegła
tey Łochaney cory wstęła piśność icy y mární zgi-
nела / názeła Jeremiaß Prorok Thren. 1.; Już coki
iako to Egypt/ Syriá/ Gracia/ Arábia/ Armenia lába
iako pohl; zestrály iehże młódźe/ Italia, Gallia, Hispa-
nia, Germania, y náša też Polonia. Nie wymysł to
mox; Dado śmicy lubo troche ingemi słowy iásnie to
przypomina gdy mówi Gen. 11. Inuenerunt campum
in terra Sennaar; eius autem terra labij vnus. Przyšli
wstęscy ludźie/ śmicy wstęł iako ieden cłowiel/ w
kray Sennarst.; pacye zrodnie wiele budowác/ aż
niz tego niz on ego/ kápo L. Ante pyta: owo po Gre-
cku odpowíada; a: śmicy/ aż z nim niezgodá. Atq;
ita diuinit eos Deus ex illo loco in vniuersas terras. Awo
rozmnóżył sie śmicy ná wśle śiem/ kray/ y Prowinciy.
Przy tym mówiá mói, Śmicy iest ościec/ coki iego sa
Państwy y Prowincye; między kterymi y Polska náša.

Nie dawno ktos przypatruac sie Polonicy nášej/
okularow záżył/ y co nimá do dśłcowo za niey wypá-
rzywšy/ wiušemoy sal. Tak ciśławy inquisiciei o
dolegliwościach Rzeczypospolitey nášej czynić/ pogo-
ton in licentier potrefiały w episkopu icy z krmác/ nie
móia rzeż/ ani vocatia. Czytáiac iednak Kronikarze
náše/ y tak domowé iako y postronne Historyki/ y iuż
też w tey Oczyszcz. zšej blisko pácindziesiat lat stras-
móży/ wznawiam/ że między innemi swiatá cokiámi
Polonia náša słabšej complexey/ bo w drogicy aurex

Libertatis kolebce kolyšana / w piekarskach swobod oyi
czystych wychowana wzrosła / za tym ludź co iey zaśló-
dzi / y często choruie / á pod czas niebezpiecznie.

Jeśli temperamentum Polonicy nášey vważymy /
przyznamy że nie choleryczna ; bo y nie łatwo sie rozgnie-
wa / y w gniewie nie długa trzyma : Krzywdy siostróm
Pánstwóm w sąsiedztwie badacym nie czyni / vczynio-
ne od nich / snadnie condonuje.

Nie iest też sanguinea, to iest / wesołey complexiey :
zdać sie być iouialis, bo hucy / ścace / stroi sie / y rádá
bántietnie ; áleć to Polonia nášá nie z przyrodzoney iás-
kiey słonności czyni. Luxus in victu & vestitu nie iest
Polšce z natury / ále z Beškiego dopušczenia / na poła-
tanie inšych iey występko ; rzeká iásniey. W naro-
dzie nášym to vitium nie iest naturale, ále poenale ; bo
dla niego nostra gens semper egens, & malè audiens ;
zároveň w ubóstwie / y nie dobrej v postronnych opiniey :
Egens, bo wiecey zieniżeli vžnie / wiecey expendit, niżeli
percipit. Malè v postronnych audiens ; hoc o Narodzie
nášym dla tego zbytniego splendoru proclamatum. Po-
lonis quantum intus deficit, foris ostendunt. Polašom
(práwi) cegós wewnatrz nièdešćie / dla teš po wierz-
chu nádšćárjáia. A przecie narod táł roštropny / y táł
práede milniacy / w tym dla iáliegoš šćaránia Beškie-
go pošćzedz sie nie može.

Ani phlegmátyczlá Polonia nášá ; w suchych po-
lách

lách miešťa/ od wrod lubo bogátemi portámi zášľod zoj
nych záu se stroniť i/ y stroni.

Melancholia w Polosiey nąssey prądominatur, y
gore trzymą / y wbyłką krotakol wi. 8 w niey znayduie
sie blada / z tego mårnego humeru pochodzi. Ze Na-
rodowi nąsęmu melńcholigney humor wrodzony / nie
ztađ dochodzi / że gorącym y wesołym trunkiem smutek
wnetrżny rad rozlija / ani ztađ że w sprawách y zamys-
łach swoich Narod jest ociażony / y nieporzywcy : ale
nabierzey ztađ / że tak w głowie melńcholigney / tak
w Narodzie nąsęym pełno myśli / y suspiciy. Doże moy/
czegoż sie nie nąsluchamy. Bez fundamentu / bez ocie-
gry / suspiciy nąwårzywby / á niedowårzywby / onych
historiy ! onych plotek ! Nie wysiedzi sie Pan / niewysie-
dzi Senator / Słachćie by należyey nie wysiedzi : nie
wysiedzi sie Biskup / nie Kąplan / nie Zakonnik w swoich
murách zataiony : nie wysiedzi sie podusaly towårzyb /
brat rodzony nie wysiedzi ; żywych y umartych suspi-
ciami rużamy ; ząkrapić sie / á z niesłusnych domysłow
gadac / zabawac codzienna ; zą tym poswaraki / zwady / y
gniewy neutulone. Dąycie ktorych chcecie litigán-
tow / y ząwiedziorch w nieprzwiążni glebońie ; niech
iák im cnota miła Bęzerze w powiedza / o co miedzy ni-
mi idzie : gąrdło swoje może każdy lożyć / iesli tam nie
sąme plotki / y Bęzerze suspicie wbyłkterzy zwady bląhy fun-
dament trzymają. O plotki ! o suspicie ! Sęzerze po-
wiem co rozumie / y czego sie obawiam. Dawno á
prawy

prawdźiwie Medrzec powiedział *Sap: 11.* Per quæ pec-
cat quis, per hæc & torquetur. Polska Wycyzna naszą
miał / iakom namienil / z melancholichney Complexiey
swoiey sklonna do suspiciy / y onemi naywiecey przeciw
Bogu y bliżnim wykracza; boie sie tedy aby nie suspi-
cyami zginać iey przyšlo. A co strasna y zguby nie
owseki daleka Podchoćnińska Woyne wyległo? suspi-
cie. Na Cecorze zaśluzony Hetman / aby nie słusne sus-
spicie / ktorych sie wiec nasluchywal / przy nim nie przy-
schneły, we krwi własney sie utopil. Co teraz niekto-
rych pod Zbarąż? co niekto-rych pod Zborow zawi-
dło? rzeczenie że miłość Wycyzny / y całosci iey; tak
jest: aleć pod ten czas nie było to motuum adequatū;
gdyż wierność y miłość ku Wycyznie mogła inna dro-
ga te odważne serca promadzić. Kręce kto. Żle ra-
dy pod Zborow niekto-rych zaciągneły. Odpowiadam;
to mniemanie mija sie na trzy mile z rzeczą. Suspicie /
suspicie / owych pod Zbarąż / tych pod Zborow na wi-
dome y widome niebezpieczństwo wystłneły. Niekto-
rzy woleli tak długo w rylawicyym ogniu pod Zbarąż
żem gorzeć / a niżeli choć licie absentuiac sie na suspicie /
ach zostawać / że in turbido na trzmetach co vlewić za-
myślają. Owi zaś co pod Zborow także liberè pošli /
woleli choć z naywęższego Bezścia spadać / a niżeli bo-
gato siedzieć pod suspiciami / coniuencyey z nieprzyja-
cielem / albo lekkiego odżalowania Obłożencom Zbar-
skich. O suspicie / hahbo a zgubo Państwo y Pro-

winciy łacienscy. A coż Monarchia Rzymsta zgubi-
ła? nie ni przypacieł/ nie zdradzi/ nie prodicie; suspicie/
ktore nie uważając cwey prax dy/ Rempub. Romanam
plūs laetere togæ quàm lorice, Iulium Cæsarem cłonies-
łā woiennego y zasluzonego reuolowac z G. liicy nā-
pārty sie. Właz (prawi) słow iż w Iuliusz Cezarz zme-
cni sie ni tāmtey praefekturze/ będz e silny Senatowi y
Rzymowi: lubo o niym zlym nie myślał cny on żoł-
nierz y woiennik/ żalem nieprzod a potym y desperacya
zaspiony/ wdał sie droga/ ktora samcz niestuzne sus-
picie polazowaly/ y uczynil tres Rzeczypospolitey oney/
ktora żadnych nigdy grācie cierpiec niechciała.

Polsta Wycyzna nāszā z natury swey suspicionibus
laborat, co wielkim dowodem iest/ ze w niey melanco-
licus humor pānuie/ y cokolwiek alteracy / abo choro-
beł zāwija sie w niey/ z tegoż szkodliwego humoru po-
chodzi.

Naprzod w żoladku nausea, y zwiāanie sie czeste/ zā-
tym nic nie sīadnie / ale disgustow pełno/ choc do smā-
ku daia. Szad przy posiedzeniach / bā y przy radach
czāsem/ nie tāmowry iako strāśne eruktacye slychac/
grozā y wspomniec; gdyby Hypokrates abo Gālenus
to widziat/ zdesperowalby o Poloniei nāsey/ bā y zā-
spiewalby: Nie dlugo was tu Pānowie Polacy; a sly-
bie/ bo iak Rzeczypospolita ktora ma żyć dlugo? gdy
cłonki i zwołazczā przednieysze gustum nie mājac/ alimen-
tum w dobra tress nieprzyimują.

Nie

Nie tu zlemu koniec / wkradła sie wnetrzna gora;
gł / Pełna niebezpieczna; prawie occulta febris, lubo
głośno wola; a koby ja poznał? pragnienia nie maś/
miasto napoiu chleba sie napiera / a gdy nie dadza; y
gdzie nie nie proście / na vmor brezdzi.

Poznali te wraży y szkodliwe choroby Poloniei naś
śy biegli lekarze / zbiegli sie radzac o zdrowiu iey dis
currowali / radzili / nie nieuradzili / Bo Sasiy owych
swoich Eześniedzielnych nie concludowali. Bog sam
wczesze dopuścił / że sie przysadzily dwie cucurbity / ie
dna pod Choćimem / druga pod Ryga; Boże moy / coż
frwie nie wyrciągnely; trecha po tej auulsiey wciśzyła sie
Polonia naś. Ale coż / gdy sie namniey niespodziewa
my / Poloniei naśey poczęło być dużno. Apostema
wielkie wrzod straszny na samym gardle vsiadł: dlu
go sie na to zle zbierało / a dopiero rok temu minął iako
sie polazalo. Conuocati na predce ci ktorzyby o zdro
wiu Poloniei radzili; że zle dofuzalo / Bez dlugich na
mow per incisionem zle carcinoma znosić uradzono.
Ziachali sie pod Pilawcami rady oncy executores, ale
obaczynszy / że nie po temu brzytno / aby mogli wrzod
przećinać / mało albo nic nie sprawiwszy rozruchali sie.
Tym czasem Polonia prawie obumarta leży. Druga
rada zaśl / że wrzod trzeba masć / wuić : ale wrzod
ani obietnicami smierować / ani amnistiami wuić sie
niedopuscił / y przystepu do siebie nie dal. Ostatnie con
siliu było / gdzie niektorzy radzili Poloniei motum pu

blicum, aby sie wſzytká Rzeczpoſpolita ruſzáła/ y per eam
agitationem wrzodu tego pozbywáta, drudzy poru-
ſzáć ſie ták oſt ſbioney nie życzyli/ ále inſe media poda-
wáli. Bog ſam cudownie zdárzył/ że wſzytkich oraz
ſpoſobem odważny Pan záżył; bo iáko wiele ich rádzi-
ło/ cáła Rzeczpoſpolita ruſzył/ á nieopuszczáſy incifſey
zuáczney wrzodu/ fomentis oſtátek ſalubri conſilio ob-
winiono. wrzód vſtepowáć počał. Et reſedis Polo-
nia, quæ erat mortua, & reddidit eam Mundo patri ſuo.
Powſtála Polſká/ ktora iuż było oplátkano/ y oddał iá
Świátu oycu iey żáłoſnemu. Et accepit omnes timor, &
laudauerunt Deum, dicentes: Te Deum laudamus. A
wſzyſcy ktorych Boiażń Boża rzadziła chwálili Boga /
ſpiewáiąc ſzerze y wesoło/ Te Deum laudamus.

Rzeczcie mi co niegdy rzekli ſłucháſze iego Żbáwi-
cielowi. Ediffere nobis parabolam hanc. Powiedz
nam co ſłuſznego bez Allegoriy. Dżynie chetnie/ y nie
zádlugo ſkończe.

E Wángelia dżiſieyſza przypomina cud Żbáwicielow/
ktory uczynił/ gdy ſyná vmártego wſkrzeſiwoſy /
matce właſney zdrowego oddał. Mówie tedy/ że nie-
mniey cudownie Bog z Wczyzna náſza Króleſtwem
Polſkim y W. Xięſt. Litewſkim poſtopił: bo co Króle-
ſtwo práwie od śmierci temi czáſy powrócił/ y ſwiátu
ktory ie iuż był oplátkał/ zdrowe oddał. Et accepit o-
mnes timor, & laudauerunt Deum dicentes, quia Deus
viſitauit plebem ſuam. A potrzebá/ aby każdy kto ma

bo,

Boiażni Boża przed oczyma / chwalił Boga / miewał /
Bog dobrotliwy pokaraw sły / wspominał na lud swój
y wybawił go od zguby jego.

Nie tyłko na Bezegulne ludzkie / ale y na Pánstwá /
á Krolestwo ciał / przypadáia ciężkie rázy y párorizmy.

Blisko trzydziestu lat temu / iáko ná Cecorstkich po-
lách Wojska náše zmiesione / Sztman ieden zabity / dru-
gi żywém wzięty; Krolestwo Polskie ták sie było za-
chwiało / że sam Cesarz Turecki w wielkim orędku ná
po grzeb był przewiechał. Że Bog dobrotliwy przy zdro-
wie y ciałosci Krolestwa Polskiego ná ten czas zachował /
táki sie w tym Bożym dobrodzieystwie Polacy zachówa-
li / że ná pi matkę wiec 12 / nemine contradicente , ow-
dzieli / to jest Dziesiąty Octobrá / zá pozwoleniem Sto-
lice świętey kanonizowali / y świętym nazwali. Wiel-
ka rzecz jest tu Bogu wdzięczność ; że Polacy ná ten
czas zá málo ták pokornie podziękowáli / w wielkym
y ciężkim rázie teraz go dobrodzieiem cudownym w-
ználi. Wiádomo każdemu w widome rzeczy powiem.

Choćimska trąsactia samá w sobie wrażona / wiel-
ka y wielkim dobrodzieystwem Bożym nazwana stu-
pnie ; wzięta respectivé do trąsactiey terażniejszey
Zborowskzey / y do niey przyrownána / bázko sie stur-
czyła. Wielka Turecka potęgá pod Choćimiem zatrzy-
mána ; wielka pod Zborowem y Zbąrzem / á nie ná ie-
den miesiąc iáko pod Choćimiem zgromádzona : bo ie-
śli nie przed Polakámi / tedy przed gruda y zima vmy-
tác

rac nie myśląc. W liczbie nieprzyjaciół tam też / y też
różnięcej Expeditiej Błoda y morcie / bo dwoiło
wielka; o miejscu / wiadoma / że Europa Wojska bi
tniejszego y cięższego nie wymysli / nad Babie Tatarska /
przy ognistej y przemysłnej piechocie Kozackiej.

Podziwiał do innych okoliczności tak owej iako y
tej Woyny. Circumstantie które Choćimską Woynę
aggrawowały / były te. Pierwsza / że Wojsko y Hetma
ny nasze przed tym było zniszczone. Druga / że Szwedzi
nie Wojska / Księstwo Litewskie aby succursu dać nie
mogło / pod Ryga bawili; wiecey coby Expeditia Cho
ćimską straszną czyniło nie było.

A o Expeditiej Zboroniskiej aża nie też / y daleko
wiecey rzeczem. Naprzód Księstwo Litewskiego tak
ż siewola pociśnionego succursu niepodobny został /
a co wielka / posłali Káluskie które Choćimskim Woi
skom rtuchy dawały / domowa bieda zabawione / y
na myśl nie przypadły. Wojsko pod Korsuniem /
Hetmani także zniszczeni. A nad to. Odpadło na
przód Wojsko Zaporoskie / które pod Choćimem ro
wno z nami nieprzyjaciółom się zastawiało. Odpadły
gromadne Pogoty Paniat Ukraińnych / za którymi Wy
czynna nasza bezpieczna zdrowia wchylała. Odpadło
Śluchty do Woyny zwyczajnięcej kłóć wielkich Wo
iewodztw. Krainy / z których żołnierzowi chleba by
tel / y poborow część wielka / zniszczone. Miasta bogá
tste okupem ogolocene / ogniem wwezione. Wojska /
na

na ktore kosty y sily niemal ostatnie Wyryzná wazyla/
pod Pilawcami rozproszone/ obczeka korzyscia y ar-
mata nieprzyjaciela ubogaćily y uzbroily. Poddani/
Chlopstwo w sztyko/ ktorego licha nieporównanie niż
Slachty wieksza/ iedni iawnie zdrajcy/ drudzy slusnie
podeyrzani. Slachty samey tak wiele cnoty wrodzo-
ney odbiegły do nieprzyjaciela sie przywiazalo. We-
grzyn y Moskwićin z sasíad y przyjaciel do praktyk w
strone szczyli. Lud w sztyk zdradliwemi pokojem o-
bietnicami ubezpieczony. Nieprzyjaciel nie po Choćim-
sku/ extra fines, za granicami dokuczal/ ale tam gdzie
Wyryste nasze sily y wnetrznosci/ sedem belli zalozył.
Wojsko/ ktore iakto antemurale y sciane mielismy/ pod
zbaram nie tak oblezone/ iakto niemal pogrzebione.
Choćimskiew Expediciei trzymal grzbiet Pan madyr/
przy calych fortunach y silach bedacy. W utrapiona-
ch silo nasz/ Krol y Pan nasz ledwo sie w Koronie prze-
spawaly/ Stolicy Krolewskiej nie zagrywaly/ w tyle
zniszczone Provincie/ y zamieszcane Panstwo zostawia-
waly/ nasze przy samey cnocie y odwadze stanal/ a
widzac ze spieszno fata Krolestwo iego do grobu po-
mykalo/ rzucil sie sercem tylko nieustraszonym uzbroio-
nym y cos niewiele zaciagnionych y ochotniejszy przy-
nim. Et appropinquauimus usq; ad portas mortis. Nasz
stapil nieprzyjaciel mnogi/ zewszad ogarnal/ Bog wy-
soko/ przyjaciel y succurs ciagnacych Woiewodztwo nie-
perwony y daleko; a co ciezsza/ naprzod szablom naszym ocho-

C

cie/

cie/ po tym koniemi na obrozu schodzie pocielo; gdy wi-
dując nie tylko Królewską y Humanitarną ale i Boleśną
w Panu odwagę rozedzie się narażu/ y Senatorem
przybołu bledących zupełny animus przywołano/ a ge-
sty trup zobu słodopadnie/ ani przysien komu pomy-
słona gebrina przypadła. Jan Łaski tylko spyta-
ny/ czinuby w Państwie Królestwa Polskiego z woyski
swey przybedł? z przyrzecia się odzywa/ y ofiaruje;
a Rebellizant hárde Beroko się iustifluie/ y o miłosier-
dzie prosi. Kto listy one wyrzał/ Belska a nie ludzka
práwe oznał. Krotko zámknę. Pochoy y Pacla sta-
iely/ wzajemna radość y podárki nastap. le/ legł v nog
Pánstkich nieprzyiaciel/ odpuszczenie otrzymał; Woyska
náše oswobodzone/ Pospolite ruszenie vvolnione. Et
ecce viuimus, ktorých bylo vmorzono.

Słusznie y chwalebnie po Páktách Choćimskich /
Accepit omnes timor, & laudauerunt Deum; Słuszniey
tu/ iesli nie Boga się báć / tedy ludzi y prawdy się wsty-
dzie/ a ná Koláná vpádşy mówić przed Bogiem Thren: 1.
Misericordiae Domini, quia non sumus consumpti. Nie
iedno miłosierdzie/ ale mnostwo litości y miłosierdzia
Boskiego/ żeś my nie zgineli; a powstawşy/ y proch z
Kolán otrzasnawşy/ do zgody swietey/ iáko brácia y
dzieci mátki iedney cudownie odżywione/ co Bogu y
prawdzie/ to Bogu y prawdzie oddaymy / y dzień ten
wieczności podaymy. Skrupulow niepotrzebnych w
tym nabożenstwie zaniechaycie/ Boga y prawdy nie-
gniewaycie. Ale.

Alle Choćimſka trāſſāctia/ fama publica teſtante;
chwałebniey ſtāneta? Pomālu y po cichu to mowcie;
ci co o Choćimſkiey trāſſāctiey pierwſza wiadomoſć
przynieſli lubo od Synā do Wycā we Lwowie nā ten
czās będącego przybyli/ żywi? ſze/ pomniſz iāk wdzie
cznie/ y z iākā ācclāmātia pr? ci byli.

Alle pod Choćimiem była rzecz z nieprzyjacielem/ ā
tu z chłopy własnemi? tym zwycięſtwo ſławnieyſze/ bo
lācniey poſtronna muche odpędzić/ niſz domoweg mōlā
pozbyć. Krol Jerozolimſki Saul Amāleczy y Krole
ich zmalczy/ Piſmo ſwiete krotka hiſtorya to opowie
działy/ miley. Succesſor Saulow Krol Dawid/
iednego tylko Goliatā obālil/ Piſmo ſwiete nie tylko to
ſeroce opisuie/ āle y pieśni przydāie 1. Reg. 18. Percuſit
Saul mille, & David decem millia. A to co? Saul Krol
le y Kroleſtwā obāla. Dawid tylko Goliatā iednego/
hominem ſparium, głowiekā niepoczciwego/ ā przeciw
Dawidowe zwycięſtwo wyſze/ Percuſit Saul mille, &
David decem millia? iāk ieſt; zā tym Choćimſkie zwy
cięſtwo z terāſznieyſzym ſtoſuiąc/ nie obawiaycie ſie ſpie
wāć. Percuſit Sigismundus mille, & Ioannes Caſimirus
decem millia.

Alle Paćta terāſznieyſze wymie czynia ſławie Narodu nā
ſeg? Ktoby to Choćimſkich Paćt wiadomy mowil/ gdy
by nie z teg mieyſcā rzecz byłā/ odpowiedziałbym mu/ ſe
mowi to iāko iniquus libertatis Polonæ aſtimator, po
proſtu/ iāko nie Ślāchćie. Ani o Arāgāch/ āni o Agen
tāch

tách v Perty Othománskiej tu sie niešlo. Tstárom
nie nie pozwolono / tylko co sie Przyobcowie nasze da-
wać podieli / titulo stipendij y zoldu potwierdzono. Kes-
bellizántow wšytkich Pánow torem idac grzech con-
donowano / á cołokwiek nád to postapiono / siánem po-
trzašniono / ktore siáno ná Seymie wymłócim by / á do
miáry zámolat by / by y nayzazdrošcim si Narodowi
nášemu sie zbiegli / y zlátná iednego nie znayda / ktorymi
by sławie nášey y wšpániałošci tráfáctiey tey oło zá-
prošyé mogli.

Qui timetis Deum, laudate eum, vniuersum semen
Iacob glorificate eum, quoniam magnificè egit. Bo z
námi Bog postapil nie ládá iáko / ále iáko Pan miłóšci-
wy. Nie ieden magnificus gdy co dziecie własne syn
własny wykrocy / kárac wystepet iego / áby lepiey ka-
ránie vzul / nie sam go kárze / áni powážnemu komu o-
wego káránia poleca / ále zámola iákiego Stáštá ábo
Máštá poddánego swego / áby przy nim syná iego prze-
chwoštal; nie to iednáť v šwiátá ná zštimátiey owe-
mu synowi pokaránemu nie škodzi; bo štášet lubo bil /
po štáremu chłopem y štáškiem. A Syn Pánški / lubo
go bito y wybito / po štáremu Pánem y synem Pánštm.

Po Páktách Choćimškich došć meláneholiznych
niegdy z tego mieysca Káznodžierá Krolewšti Valenti-
nus Fabritius przy obecnošci Pánškiej peroruiac / y lu-
wóžtecznošci przećiw Bogu pobudzáiac Siuščázow
swóich / Mlásto Lwowškie názwat vallem gratulationú.

Bláť

Bláhy tám tego Oratorá Successor, lubo wymowa po-
dleyby/ Bezroščia w mowie iemu/ y káždemu rowny /
nie informowány powieściami ludzkimi / ále świadek
oczynystry in eadem gratulationum valle stois / y mowa
mois kónce.

Bogu Najwyższemu Dycu/ Synowi/ y Duchowi
Świetemu/ Córce y Pánu miłosiernemu / Mátce
Bożej Máryey / Królowey Niebieskiej / dobrodzieyce
Narodu nášeg wieczney/ Świetym Pátronom y Anio-
łom Pánstwá tego Strojóm/ chwala wieczna/ wdzie-
czność/ y podziękowanie.

Tobie Naiáśnieysz Monárcho IANIE KAZI-
MIERZ V, Królu Polski/ Wielkie Książę Litewskie/
Panie náš Miłosciwy/ Twoiey tey pierwszey Expedi-
tiey winšwac / moglbym słusnie záżyć Ciceronowych
owych słów/ ktorými Juliusowi Cezarzowi zwycięstwo
winšował. *Ora pro Marcello* Huius gloriæ, quam ade-
ptus es, socium habes neminem; totum hoc quod quan-
tumcunque est, quod certè maximum est, totum est tuum.
Nihil sibi ex ista laude Centurio, nihil Præfectus, nihil Co-
hors, nihil turba decerpit; domuisti gentes immanitate
barbaras, multitudinem innumerabiles, locis infinitas. Aleć
wole niższym tonem/ to iest/ modestiey twoiey Pánstwiey
bliższym dziękować/ y winšować. V Bogá odpłata
wieczna/ v światá sławá nieśmiertelna/ v Poddánych
Twoich miłość y wdzięczność nieustawiająca niech To-
bie będzie. Niebospania Twoie/ obmyślania dzienne y

nocne/ prace Twoie y odwagi krowawe/ ktoremis Pán-
stwo Tobie od Boga powierzone/ iuz práwie vmorzo-
ne Bziesliwie ożywit/ tak serca naše zmiestczyly/ že co
chcesz nich ná chvale Boska/ ná vsluge Twoie/ ná do-
bro pospolite/ iáko z wosku vlepic mozeš.

Jásnie Wielmožni Senatorowie przy Boku Páns-
kimbedacy/ odważna ássistetia wáśá/ y ánimus przy
trwogách nieodmienny/ pokazat/ že przy Orle wáśym
prawdziwe Orleá ná goracy promien oká nie mruży-
cie/ y w slonce prosto pátrzyćcie.

Jásnie Oświeceni/ Jásnie Wielmožni/ Wielmožni
Obozu Zbáráského Regimentarze y Pułkownicy/ nie
tak w Obozie wáśym oblezeni/ iáko ráczey pogrzebieni/
gloria vestra non post fata venit, w vsy żywe sluchacie/
iákie elogia y pochwały od Potomków wáśych ná twár-
dych mármurách mieć mácie.

Wszystko obudwu Obozow cne Arcerstwo/ Krol-
lestwa Polskiego y W. X. Litewskiego Kwidacie/ slawy
wáśey ná swiecie/ zaslug ná Pánskiej pámieci/ żadna
burza nie wwedzi.

Oczyzno vtrapiona/ otrzy lzy z oczu/ buynolotne-
mu Orłowi twemu pior nádskubiono/ skrzydel nie ru-
fono/ láta rowno z oblóki/ á lubo po krowawym dżdzu
iásney pogodzie tušy/ iednáť pior przybiera/ y pioruny
nosi/ one to fulmina belli, one to piornny/ ktore tak w
hárдых wiež głowy vderzily/ že sámemi wierzechami
v nog sie Pána swego položily.

Juž

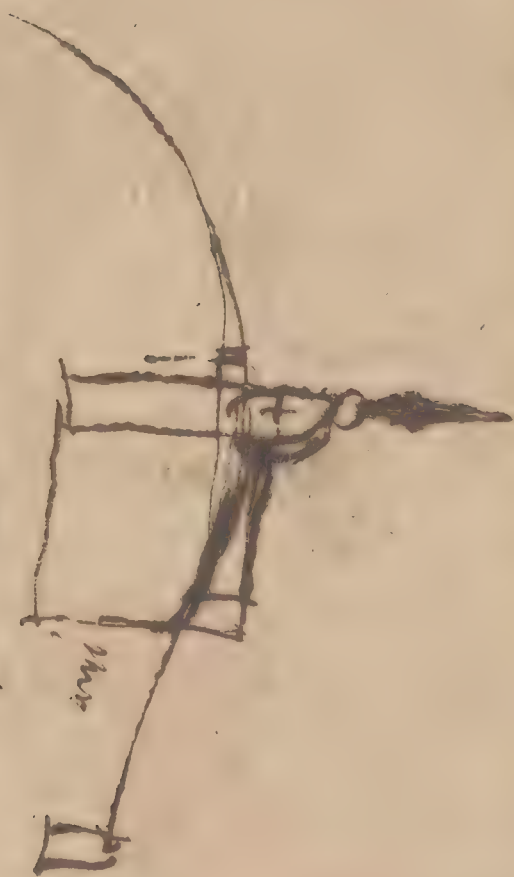
Już tylko zostacie/aby tej Wojny dołożenie przed
Bogiem y ludźmi tak nam ni le było / żeby niewdzięcz-
ności nie traciło; ale jeśli nie wyżyje / równo przyna-
mniey z Chorążym zwoycieśławem chodżilo.

Co do tad mowilem / przed ludźmi przednich gro-
nem / przed ziemskimi y Bożym majątkiem mowilem / y
stoisie przy tym / nie z vporu / aśli vsłiac wiecey rozumie-
niu memu / gotow iestem do Palinodiei / gdy mi ktokol-
wiek z was / choćby y do nieperwney Kronice pokaże /
tránsáctiei Zborowśkiey podobna szczęściem v Pola-
kow tránsáctia wojenna.

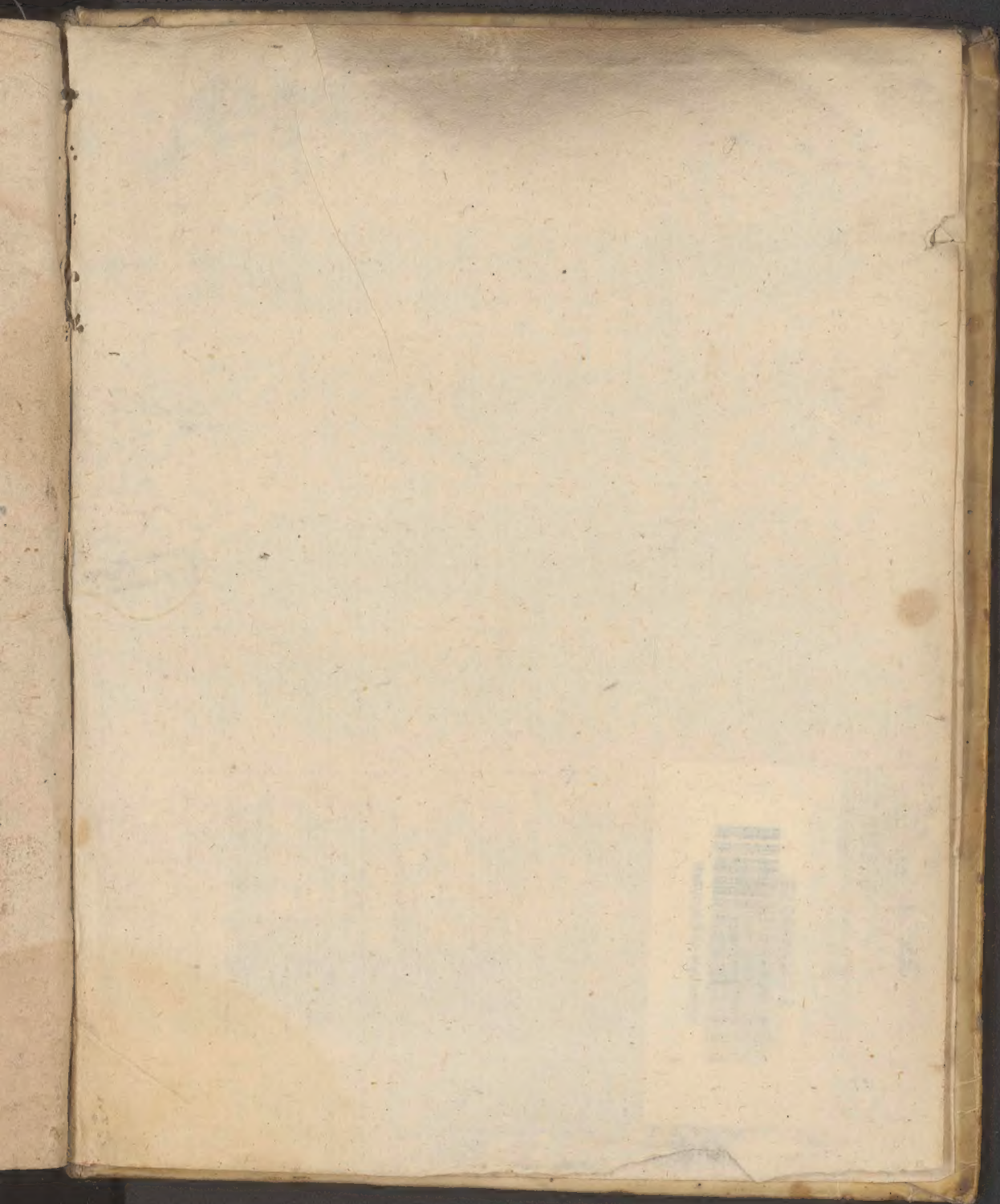
Qui timetis Deum laudate eum, vniuersum semen
Iacob glorificate eum. Kto sie Bogá boiś / zá dobro-
dziejstwo to chwal go. A kto / Boże náš / pátrzac w
tej spráwie námiłośńożie y dobroć twoie / tobie nie-
działuje / aśni nie chwali / zostato go ná świecie niśze-
mny / y bez wśelkiey chwały.

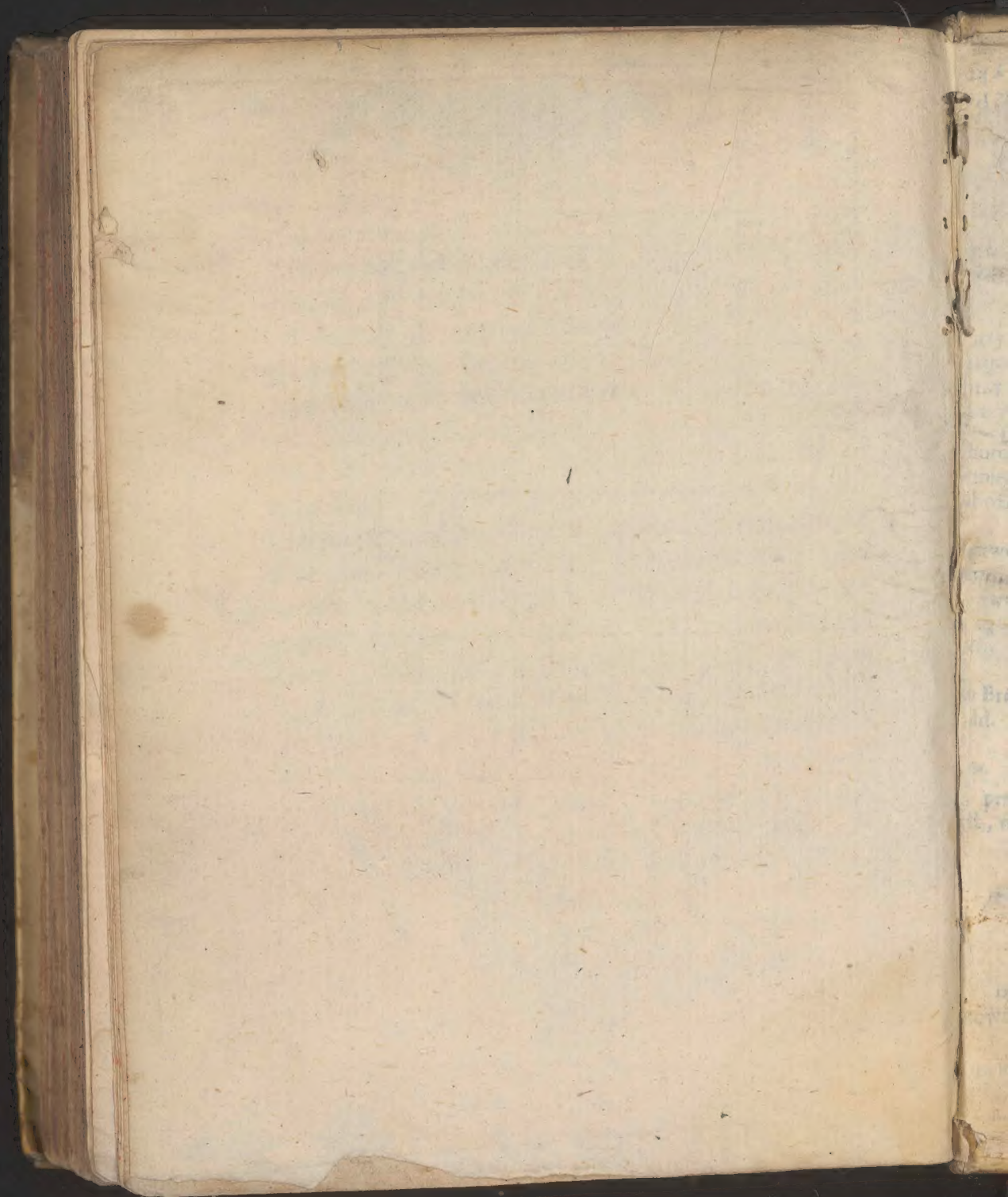
A M E N.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0003073

